

DR. ZORAN VAUPOT

dekan Fakultete za poslovne vede
pri Katoliškem inštitutu

Hudiču lahko prodate dušo samo enkrat, nato ste del te zgodbe

BISERKA KARNEŽA foto: **PRIMOŽ LAVRE**
biserka.karneza.cerjak@reporter.si

Kdor si želi najti zaposlitev in je dovolj iznajdljiv, je lahko že pred koncem študija z eno nogo v podjetju, je eno od sporočil dr. Zorana Vaupota, dekana Fakultete za poslovne vede pri Katoliškem inštitutu, namenjeno nadobudnim študentom. Da ne gre le za leporečje, potrjuje projektno sodelovanje med fakulteto, študenti in francoskim podjetjem Poclain Hydraulics, ki ima po izkušnjah Zorana Vaupota krasno, neobremenjeno poslovno ekipo, v ozadju tudi ni nobenih političnih agend. Skratka, še eno podjetje, s katerim se potrjuje, da je tudi v poslovnem svetu mogoče najti veliko poštenih poslov, poštenih držav, poštenih podjetij, da so ta celo v večini, zato je vredno, da vsak mlad človek, ki se odloči za podjetniško pot, vztraja na njej v etičnosti in poštenosti.

»Imamo premalo akrapovičev, pipistrellov in njim podobnih podjetnikov,« je bilo vaše mnenje, izrečeno pred časom, ko še nismo slutili, da lahko izgubimo še te podjetnike, ki jih imamo. Kako bi se morali odzvati na obtožbo koordinatorja Levice Luke Mesca, da je podjetnik Akrapovič »utajevalec davkov«?

Kar se tiče naše nove oblasti, ki prihaja, o tem žal nihče več ne dvomi, je moje mnenje malo drugačno od tega, kar slišimo in beremo. V Sloveniji, kjer imamo velik deficit demokracije, je lahko kakšna izjava že takoj sporna in ideološko nesprejemljiva, vendar mene podobne izjave ne premaknejo. Zdi se mi morda neumne, kažejo na neki intelektualni, nestrokovni nivo osebe, ki jih izreče. V demokratični družbi lahko ljudje zelo svobodno govorijo, meje so postavljene na široko, veliko bolj nesprejemljivo pa je, ko nekdo že dosti konsistentno – saj Levica vendar ni letošnja novost, pač pa je prisotna že nekaj

let – izreka te besede, in kljub vsemu deset odstotkov volivcev še vedno podpre takšno politiko, razmišljanje. Nisem prepričan, da bo na naslednjih volitvah teh volivcev kaj manj. Reakcijo Akrapoviča, Pipistrela in drugih razumem kot šok, da lahko nekdo, ki je dobil glase in bo imel konec koncev možnost upravljanja države kot parakoalicijska stranka, sploh izjavlja takšne neumnosti. To je tisto, kar je najbolj šokantno.

Na spletnem portalu Siol.net so o tem povprašali nekaj izbranih podjetnikov. Med njimi je bila Jasmin Držanič, podjetnica z nekaj zaposlenimi in minimalnim dobičkom. Kot da je bil njihov namen opravičiti napade na Akrapoviča. Imamo torej podjetnike, ki so šikane uspešnih pripravljeni zagovarjati?

To je pravzaprav paradoks. Moram priznati, da poznam nekaj podjetnikov, imam jih pred očmi, ki stanujejo v kra-

Hrvaška je bistveno bolj normalno politično uravnotežena, saj je razmerje med levico in desnico blizu 50 : 50.

snih hišah, vozijo najbolj luksuzne avtomobile, so zasebniki in obračajo veliko denarja, vendar so še vedno volivci Levice ali vsaj eden v paru družine. In ko jih vprašam, kar sem že naredil, kako to, da to podpirajo, mi tega niso znali zadovoljivo pojasniti. Menim, da morda še sami ne verjamejo v tako razmišljanje, ga dojemajo bolj kot nekakšno provokacijo. Gre pa najbrž tudi za refleks slovenske populacije. Vedeti moramo, da je povprečni Slovenec star 43 let. Več kot polovica živčih Slovencev je v celoti končala osnovno šolo v bivšem režimu, prav v starosti od 14 do 15 let se tudi oblikuje večina vrednot karakterja. To je nesporno dejstvo. Tudi po osamosvojitvi je bila še vedno večinoma prisotna »oblast levih vrednot,« te so se ohranjemale, hkrati je oblast poskrbela, da ne bi bilo prevelikega prodora desnih vrednot. To se je zlasti kazalo tudi v dolgoletnem preprečevanju in nato omejevanju možnosti ustanavljanja zasebnih šol. Na sploh se je omejevalo zasebno iniciativo, tudi danes ima pridevnik »zasebno« še vedno negativno konotacijo.

Toda podobna situacija je bila v drugih državah višegrajske skupine, prav tako na Hrvaškem, kjer si stranka, kot je Levica, ne more obetati preboja na volitvah.

Države višegrajske skupine so seveda razred zase, saj je bila pri njih izvedena lustracija. Četudi ni v celoti uspela, nekateri kadri so še vedno obstali, preživeli in se prikriji, je večina vendarle novih. Pri procesu lustracije je bolj kot zgolj kadrovske spremembe dolgoročno pomemben povezan proces spremembe mentalitete, spremembe vrednot. V teh državah je jasno, da prejšnje vrednote niso sprejemljive, kar se v Sloveniji ni nikoli zgodilo, medtem ko je bila na Hrvaškem dolga leta prisotna Tudmanova antikomunistična politika. Ko je prišla HDZ na oblast, je

zamenjala takratno SDP ter bila in je še vedno zelo močna. Prav zato je Hrvaška bistveno

bolj normalno politično uravnotežena, razmerje med levico in desnico je blizu 50 : 50, medtem ko imamo v Sloveniji nekako dve tretjini levice in tretjino desnice, to kažejo tudi rezultati volitev.

Kakšen bi bil vaš odgovor na pripombo, naj si slovenski podjetniki, ki se pritožujejo, poiščejo ugodnejše poslovno okolje drugod, čeprav ga bodo lahko našli le na Hrvaškem in v nekaterih drugih državah na Balkanu?

Seveda gre za neumnost, to niti ni vredno komentarja. Težava je v tem, da poskušamo pametno komentirati vsako izrečeno neumnost, kar se včasih enostavno ne da. Je pa težava, če te neumnosti izrečejo ljudje, ki imajo vpliv in moč in za povrh še pripadajo neki paravladni stranki. Tega potem ne moreš preslišati.

Če bi odšli najboljši podjetniki, ali bomo še naprej govorili, kot ste sami hudo domišljivo pripomnili, »Danke Deutschland«? Slovensko gospodarstvo je namreč uspešno zaradi ugodnih gospodarskih razmer oziroma predvsem zaradi sodelovanja z nemško avtomobilsko industrijo.

Čudi me, da se za slovenske razmere velika podjetja, kot sta Hidria in Kolektor – Akrapovič in Pipistrel sodita med srednje velika podjetja – niso javno in odločno odzvala na takšne izjave. Zelo slabo je, da si prizanesljivo tiho samo zato, ker gre npr. za člane Foruma 21. Konec koncev bo tudi njih udarila ta neumnost.

Ste strokovnjak za tuje naložbe, pred katerimi imamo Slovenci velik strah, saj jih vidimo kot grožnjo nacionalnemu interesu. Kako bi denimo študentom vaše fakultete predstavili vstop Kitajcev v Gorenje?

Pri Kitajcih je treba vse gledati v širšem kontekstu, saj na sploh strateško vstopajo v Evropo in Afriko, v marsikateri drugi državi so se jih začeli malo bati in tudi postopoma omejevati. Kitajci tako ne vstopajo samo v Slovenijo, kar pa se tiče konkretne zgodbe z Gorenjem, menim, da je to dobro. Gorenje je bilo relativno nedobičkonosno podjetje, usmerjeno pretežno na evropski trg ter v panogi med manjšimi na svetovnem nivoju. V naših dominantnih medijih je predstavljeno, kot da se tuji tepejo za naša državna podjetja in da stojijo v vrsti, potem pa smo presenečeni, kot se je zgodilo pred leti s Telekomom, ko dejansko zanj ni bilo pravega interesa. Po svoje je še dobro, da so Kitajci sploh prišli v Gorenje, očitno imajo dober poslovni model.

Še dobro, da so Kitajci sploh prišli v Gorenje, očitno imajo dober poslovni model.

Takšno zasebno podjetje v tuji lasti res lahko postane osvobodeno slovenskih posebnosti, vendar jih lahko na domostijo posebnosti, značilne za kitajsko okolje. Bi lahko dejali, da kitajsko okolje ni bistveno drugačno od slovenskega, saj je tudi Kitajska še naprej vpeta v komunistično oblast?

Ne vem, kaj bo prinesla prihodnost, vem pa, da so Kitajci veliki kapitalisti. Lahko govorimo o njihovem posebnem modelu komunizma ali komunistični ideologiji, toda kar se tiče poslov, so Kitajci bistveno bolj poslovni kot Slovenci. Gorenje po mojem čaka velika prevetritev in velik del tega bo normalno poslovno utemeljen, kar je tudi za Slovenijo dobro.

Kakšne pa so vaše ocene uspešnosti Letališča Jožeta Pučnika pod nemškimi lastniki? Slišati je, da nas prehitvajo letališča v sosesčini, letališče v Zagrebu naj bi imelo celo precej direktnih poletov v oddaljene države.

Predvsem se mi zdi pomembno, da letališče nima izgube in da mu ni treba izplačevati nobenega denarja iz proračuna, ko pa govorimo o drugih letališčih, naj omenim, da ima zagrebško letališče Franja Tuđmana bistveno večjo bližino kritične mase prebivalstva; Zagreb je približno trikrat večji od Ljubljane. To pomeni, da ima večji potencial potnikov, po drugi strani je Zagreb bolj oddaljen od Salzburga, Dunaja, Benetk kot Ljubljana. Letališče Ljubljana je bilo vedno manjše, mislim, da se bo razvijalo bolj v smeri tovornega prometa, to se kaže z gradnjo logističnega centra na Brniku. Pravzaprav ni nič narobe, če bi se razvilo v tej smeri, Zagreb pa v potniški. Konec koncev so blizu Benetke, Celovec ..., saj ni treba, da imamo letališče v dnevni sobi, in to, da je slovensko, zame kot potnika ne prinaša nobene posebne prednosti.

Poudarili ste, da je privatizacija NLB lakmusov papir resnosti slovenskega procesa privatizacije. Še velja vaša napoved, da NLB ne bo privatizirana?

Naši politiki je še vedno niso privatizirali, če bodo ta uradni načrt izpeljali, bo to izključno zaradi izjemnega pritiska Evrope. Oblast bo to s cmokom v grlu požrla, ampak prav srečna ne bo. Že sam model, ko prodajaš 50 plus namesto 75-odstotni delež, pomeni nižjo ceno, ki jo boš dobil. Sicer bom vesel, a še nisem popolnoma prepričan, da bo prodaja res izpeljana v nazadnje dogovorjenih rokih.

Toda to vendar pomeni plačilo kazni 2,5 milijarde evrov.

Prodaja bo le zaradi kazni, ki nam grozi, bo pa jeseni zaradi tega še obilo političnih pritiskov. Očitno pri nas ne gre drugače.

Očitno ne gre tudi brez podkupljivosti, čeprav radi poudarjamo Rusijo kot sinonim za koruptivno državo. Kako ta problem predstavite študentom vaše fakultete, saj izhajate iz štirih točk. Poleg sodobnosti, uporabnosti in zaupljivosti dajete poudarek etičnosti v poslovanju.

Problem je, ko nesprejemljive prakse postanejo del običajnega poslovnega okolja in se ljudem enostavno ne zdijo več nesprejemljive. Sam pravim, da lahko »hu-

Saj ni treba, da imamo letališče v dnevni sobi, to, da je slovensko, zame kot potnika ne prinaša nobene prednosti.

diču prodate dušo samo enkrat«, nato ste del te zgodbe. Treba je biti načelen, če je pogoj podkupnina oziroma donacija, kot se reče npr. v Ljubljani, potem se pač tega posla ne grem. Študentom je včasih treba kar kruto povedati, da morajo vztrajati pri načelnosti, osebni poštenosti, sicer posel pač ni zanje. Veliko je poštenih poslov, poštenih držav, poštenih podjetij, ki so v večini in lahko tam normalno delaš. Če pa je skrivnost tvojega uspeha pri prodoru na neki trg v tem, da si dobro vzpostavil verigo podkupovanja, potem zame, oprostite, nisi dober podjetnik.

Objavljene lestvice so pokazale, da smo prav v korupcijskem vrhu ...

Pri lestvicah je treba biti pozoren na to, da praviloma merijo, kaj ljudje menijo, da se dogaja, ne pa tega, kar se res dogaja. Seveda, kadar ljudje že menijo, da dejansko poteka nesprejemljiva praksa, to povzroča nezadovoljstvo in stalnost takšne prakse, ki pride na nivo sprejemljivosti. Oboje je narobe in škodljivo. Opozoril bi na drugo, da ljudje kot simbol podkupovanja pred seboj že kar vidijo modre kuverte, da se na primer med dobavitelji in zdravniki te kar pretakajo. Definicija korupcije je dosti širša. Gre za vsa nesprejemljiva ravnanja, ki so se zgodila, a se ne bi smela zgoditi. Če ste naročili neko blago brez javnega razpisa, pa bi moral biti, ni nujno, da je šlo za kakšne modre kuverte, kljub temu je to še vedno korupcija v širšem pomenu besede. Teh praks se ne znamo znebiti, vse to nam je tako domače, tako blizu. Ko smo na fakulteti zaradi selitve v nove prostore nedavno naba-

vljali razno blago, smo skoraj za vso nabavljeno opremo iskali vsaj po tri ponudbe ter se pogajali o ceni, čeprav smo povsem zasebni zavod in bi bilo popolnoma dovolj izbrati enega ponudnika. Bilo bi dosti manj dela, vendar se želimo obnašati kot dobri gospodarji. Marsikomu, ker opleta s tujim denarjem, je pač vseeno, koliko plača.

Ali v Franciji, kjer ste bili zaposleni, podobne prakse niso tako razširjene?

O tem si ne smemo delati utvar, povsod v svetu so prisotne, vendar jih pri svojem delu nisem odkril, morda sem imel tudi takšne sogovornike, ki na to niso niti pomislili in tudi v meni niso videli koruptivne osebe. Za francoske razmere smo bili razmeroma majhno podjetje iz Slovenije, opravljali smo le manjše in srednje velike, povsem normalne posle, takšne, kot pravzaprav morajo biti. Na Zahodu na sploh, ne le v Franciji, je manj korupcije. Kadar se korupcija začne, gre za običajno velike posle, pri katerih je država investitor in politika vpeta v posel.

Katero uspešno slovensko gradbeno podjetje vam je bilo zaupano v vodenje? Takrat ste bili stari le 26 let, lahko bi na vas letel očitek o zvezah in poznanstvih?

Zame je bila to vsekakor zanimiva zgodba. Takrat sem bil študent MBA na Brdu, danes je to IEDC Bled, in sošolec Tatjane Fink, kasnejše direktorice Trima iz Trebnjega. Vedela je za moje družinske povezave s Francijo, in ker sva se kot sošolca dobro ujela, me je predstavila tedanjemu direktorju Trima. Povedal mi je, da imajo podjetje že v Nemčiji, a bi ga želeli imeti še v Franciji. Pri svojih 26 letih si nisem predstavljal, kaj pomeni ustanavljanje takega podjetja, vendar sem pristal na to, je pa res, da sem imel takrat še resne pogovore z nemško podružnico zelo ugle-

dne svetovne svetovalne firme McKinsey, a sem zaradi ponudbe v Franciji raje izbral realni sektor. McKinsey v Nemčiji je takrat vodil dr. Peter Kraljič, nato je čez kakšno leto prevzel podružnico v Parizu. Namesto da bi jaz šel v Nemčijo, je on prišel v Francijo.

Kaj vse vam je dalo bivanje v Franciji in kaj vse ste gledali drugače ob vrnitvi v domovino?

Nekako si sposoben videti sebe, svojo slovensko, lokalno kulturo v pogledu drugih. Ko prideš v tujino, ti je najprej zelo

biografija

Dr. Zoran Vaupot je bil rojen leta 1965 v Slovenj Gradcu. Na Ravnah na Koroškem je obiskoval klasično gimnazijo ter po diplomirani na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani nadaljeval izobraževanje na IECD Brdo (danes Bled), kjer si je pridobil naziv Executive MBA. Po opravljenih diferencialnih izpitih za priznanje francoskega magisterija na francoski univerzi Pierre Mendès-France v Grenoblu je študij končal na univerzi Saint-Quentin-en-Yvelines v Versaillesu, kjer je doktoriral iz vloge medkulturne komunikacije kot determinante tujih neposrednih naložb. Po osamosvojitvi leta 1991 je v Franciji vodil projekt ustanovitve prvega slovenskega podjetja, delujočega v okviru podjetja Trimo iz Trebnjega. Ko se je po petih letih vrnil v Slovenijo, je začel delovati kot poslovni in menedžerski svetovalec pri številnih projektih, največ na področjih menedžmenta sprememb, strateške in operativne podpore podjetjem pri internacionalizaciji poslovanja (tuje naložbe, izvoz, uvoz), optimizaciji organizacije, menedžmenta poslovnih procesov ter razvoja človeških virov. Spomladi 2016 je začel kot visokošolski učitelj sodelovati s Fakulteto za poslovne vede ter julija 2016 postal dekan.

dobro, nekaj mesecev se obnašal kot turist, čez pol leta, ko te že začne motiti kakšna stvar, spoznaš, da se ne boš še tako kmalu vrnil domov in da boš v tujem okolju še nekaj let. Ko se to zgodi, se v nekem trenutku zaveš, da te določene stvari motijo zato, ker jih gledaš skozi prizmo svoje domače kulture. To kulturo moraš neka-ko odstraniti, vsemu temu rečemo kultur-
ni šok, kar je težko. Ko začneš gledati drugače, nimaš več težav. Ob navajanju na lokalne prizme ugotoviš, da ni samo tvoja prizma edino pravilna in da so mogoče tudi druge. Po kakšnem letu, dveh začneš svojo lokalno kulturo opazovati od zunaj in nenadoma skozi drugačna očala vidiš vse napake, omejenosti in tudi kvalitete, ki jih imamo Slovenci. Kar je zanimivo,

Prodaja NLB bo le zaradi kazni, ki nam grozi, bo pa jeseni zaradi tega še obilo političnih pritiskov.

je to, ko se vrneš, nisi nikoli več enak, to lahko potrjuje vsi, ki so živeli vsaj dve leti v tujini. Stalno te moti, kar si poprej opazoval iz tujine, znaš pa tudi ceniti, kar je dobrega. In tudi tega je v Sloveniji veliko.

Katero prigodo iz tega obdobja radi poveste študentom?

Zame je bila zanimiva izkušnja s francoskim arhitektom ob začetku mojega bivanja v Franciji. Šla sva na pijačo v trinajsto pariško okrožje, znano po tem, da je v njem Kitajska četrta in vse polno Azijcev. Kot pravi Slovenec bi moral biti zelo zafrustriran, ker sem prišel iz majhne države, za povrh je bila takrat še vojna v bivši Jugoslaviji, skratka, same slabe stvari. V nekem trenutku me je gospod, takrat že srednjih let, prekinil med pogovorom in me vprašal, ali sem kaj zafrustriran, ker prihajam iz tako majhne države, zdaj pa bivam v tej »Grand pays«, Franciji. Pogledal sem ga in mu odvrnil, dragi gospod, midva sva zdajle v trinajstem okrožju. Ja, seveda, mi odvrne, jaz pa nadaljujem, tu je polno Kitajcev, ali ste kaj zafrustrirani, ker je Kitajcev dvajsetkrat več kot vas Francozov? V trenutku je utihnil in nato sva se normalno pogovarjala naprej, pa tudi v prihodnjih letih sva ohranila odlične odnose.

Iz Francije ste se vrnili v času kriznih razmer v gradbeništvu. Je bilo to tisti čas nekaj specifičnega le za Francijo?

V Franciji je gradbeništvo eden od najpomembnejših sektorjev, splošna, ciklična kriza, ki se je začela prav ob mojem prihodu, je trajala, vse dokler se nisem vrnil v domovino. Pred odhodom nam je uspelo izvesti nekaj večjih projektov, največji

je bil z Japonsko prek njihovega predstavniškega podjetja iz Evrope. Če bi ostal, bi lahko užival sadove minulega dela, vendar sem ugotovil, da imam tujine dovolj. Takrat, bilo je leto 1996, se je v Sloveniji po osamosvojitveni krizi začela rast in bili smo zelo optimistični. Političnih razprtij ni bilo toliko, oživiljanja komunističnih idej ni bilo na dnevnem redu. Bile so sicer levičarske ideje, vendar ne tako ekstremne.

Zagotovo še spremljate francosko gospodarstvo. V čem izstopa v sedanjem trenutku?

V Franciji je tradicionalno močna vloga države in z njo močni državni kapitalizem, leвица in desnica sta približno uravnoteženi in s tem ni težav, je pa problem, da imajo zaposleni v državni administraciji kot v paradržavnih podjetjih, to so na primer francoske železnice, veliko pridobljenih pravic. Ravno v tem trenutku poteka bitka, ker jim hoče Macronova vlada odvzeti nekatere pravice. Na sploh moramo vedeti, da v Franciji večina zakonodaje izvira še iz Napoleonovih časov. Tem nekdanjim pravicam, pridobljenim tudi v težkih pogojih dela na železnicah 19. stoletja, se zaposleni nikakor nočejo odpovedati, zato je zelo veliko stavk, sicer pa

Študentje, ki si želijo najti zaposlitev in so dovolj iznajdljivi, so lahko že pred koncem študija z eno nogo v podjetju.

je Francija tako ali tako znana po njih. Bomo videli, kako se bo to končalo, ampak Macron ima zanimivo taktiko ignoriranja z nasmehom. Ta nasmeh pri marsikaterem volivcu, ne samo v Franciji, vžge, sploh v predvolilnem času. Pride pa prej ali slej trenutek, ko moraš potegniti neke poteze. Novembra 1995 sem doživel več kot mesec dni trajajočo francosko generalno stavko. Vse je stalo, meni je bilo sicer nekoliko domače, da so bile trgovine prazne, da ni bilo bencina na bencinskih črpalkah, saj sem to poznal iz bivše Jugoslavije, toda za domačine je bil to izjemen šok. Na koncu so prišli tanki, da so kamione, ki so zasedali ceste, odrinili na stran, in stavka se je počasi končala.

Ko ste ravno omenili francoske železnice, velja narediti primerjavo z razmerami na področju slovenskih železnic. V Franciji že vse od devetdesetih let vozi vlak TGV s 300 kilometrov na uro na relaciji Pariz–Lyon in to razdaljo prevozi v dveh urah. Lahko bi dejali, da so Francozi, ne pozabimo tudi na Japonce, svetlobna leta pred Slovenijo.

Francozi so razvili lastno proizvodnjo, ki je mi nimamo. Zanje je železniška oprema uspešen izvozni artikel in s takšno ponud-

bo podpirajo lastno proizvodnjo tehnološke opreme, medtem ko mi vse to kupujemo od drugih. Očitno železnica pri nas ni bila nikoli prioriteta razvoja, niti v prejšnjem niti v sedanjem sistemu. Lahko sicer zgradimo drugi tir, vendar se ne bo bistveno karkoli rešilo in se tudi ne bo pospešila pretočnost celotnega železniškega sistema. Smo pač vlagali v avtocestni križ, ampak tudi zanj bi morali že pred desetimi leti premišljati o tretjem pasu. Imamo toliko strokovnjakov, toliko birokratskih ustanov, kljub temu nimamo dolgoročne politike, nimamo projektov, nikogar ni, ki bi planiral za prihodnjih deset let ter povedal, da ob tolikšni rasti prometa potrebuje tretji pas, sicer bo prometni kolaps, ko bomo v poletnih mesecih stali na cestah.

So vam znane spodbude evropske komisarke Violete Bulc?

Meni ne, s tem se strokovno ne ukvarjam, menim pa, da imamo konceptualni problem, to pa je politična odločitev. Nameč, mi hočemo vse zgraditi sami in nadzirati dobavitelje, namesto da bi se odločili za koncesionarja, ki bi zgradil, postal lastnik omrežja in služil z njegovim upravljanjem. Konec koncev so Hrvati tako zgradili istrski ipilon.

Nič čudnega, da nas že prehitujejo nekatere države, Češka, Poljska, Slovaška, Madžarska, na nekaterih področjih Hrvaška, da ne omenjam gospodarsko izjemno uspešne Avstrije, po kateri bi se lahko v marsičem zgledovali.

Razlika je v jedru, mentaliteti povprečnega avstrijskega državljana in slovenskega. Tu so bistvene razlike, povsem enako velja pri Čehih, Poljakih, kjer gre za tradicijo in za državi, ki sta bili med obema vojnama vodilni v Evropi po moči gospodarstva. Ta mentaliteta, ta tradicija se je po padcu komunističnega režima v teh dveh državah zelo hitro reaktivirala, medtem ko se pri nas še vedno pogovarjamo o tem, da so podjetniki za nas škodljivi. Dokler se bomo pogovarjali in razmišljali na tak način, stvari ne bomo spremenili, vse dokler se ne zaletimo z glavo v zid.

Študentje, ki se odločajo za študij na vaši Fakulteti za poslovne vede, običajno prihajajo prav iz poslovnih okolij, in to je zagotovo razlog, da z zaposlovanjem nimajo posebnih težav?

Res je, veliko je tega, seveda jih tudi že med študijem poskušamo povezati s podjetji, ki iščejo kadre. Ta podjetja nas nato tudi sama poiščejo, zanje delamo kakšne

projektne naloge, zato so lahko tisti, ki si želijo najti zaposlitev in so dovolj iznajdljivi, že pred koncem študija z eno nogo v podjetju.

Skratka, študentje, ki ne bodo bremenili proračuna, saj se nimajo namena zaposliti v državni upravi?

In se tudi ne prijavljajo na zavod za zaposlovanje.

Lahko omenite katero zasebno podjetje, s katerim sodelujete, ali so med lastniki podjetij, s katerimi izvajate projekte, morda vaši nekdanji in sedanjí študentje?

Eno takšnih nedavnih je npr. francosko podjetje Poclain Hydraulics, za katerega

da bodo vsi ti doktorski študentje imeli dva mentorja, slovenskega kot španskega, to je velik luksuz.

Veljate za najcenejšo zasebno nekoncesionirano fakulteto v ekonomiji, mednarodnemu.

Še vedno je enako, saj smo šolnine, ki so zdaj že od 800 evrov za letnik, trajno zni-

Poskus pridobivanja koncesije za zasebno fakulteto z ozadjem ustanovitelja nadškofije je popolna izguba časa od leta 2013, ko imamo levo vlado.

ali druga zasebna podjetja, to pomeni, da jim zmanjkuje časa za študij zaradi zaposlitve. Lahko bi dejali, da sledijo misli filozofa Immanuela Kanta, ki ste jo izbrali za svoje vodilo pri delu: »Izkušnje brez teorije so slepe, teorija brez izkušenj pa je le intelektualna igra.«

To je lahko tudi problem, in zato jim poskušamo prisluhniti s termini predavanj, sicer pa jim že na začetku študijskega leta povemo, koliko bodo morali dnevno poleg delovnih obveznosti posvetiti študiju. Poskušamo jim naliti čistega vina že na začetku, to jih potem strezni. Na koncu so nam hvaležni.

Kakšni pa so razlogi, da niste pridobili koncesije?

smo delali manjši projekt. Zadovoljstvo je bilo obojestransko in v naših študentih so videli kadroviski interes. Gre za krasno, neobremenjeno poslovno ekipo, v ozadju tudi ni nobenih političnih agend. Ravno 21. septembra tudi uradno ustanovljamo še Poslovni klub naše fakultete, prevzel ga bo naš nekdanji študent in uspešni podjetnik, gospod Janez Debevec. Za priključitev k tej skupnosti že obstaja velik interes nekaterih podjetij, katerih lastniki so naši nekdanji študentje ali so v teh podjetjih zaposleni. Radi delamo z vsemi, seveda pa ne računamo na to, da bomo imeli možnost, tako kot jo imajo državne ustanove, izvajanja projektov za podjetja v državni lasti. Najbolj normalne odnose imamo z zasebnimi podjetji v tuji ali delno tuji lasti, kar je brez dvoma uspeh.

Kaj vse prinaša vaši fakulteti študijska izmenjava s špansko univerzo v Barceloni?

Dogovorili smo se za posebne pogoje pri doktoratu za naše študente. To pomeni, da bodo vsi doktorski študentje, ki morajo poslušati nekatere predmete te španske univerze, lahko te poslušali na naši fakulteti, druga stvar pa je ta,

žali, nižje seveda ne gre, saj moramo kriti vsaj stroške. Menim, da ni nič narobe tudi s plačilom šolnine, konec koncev OECD Sloveniji priporoča uvedbo šolnin zaradi odgovornega odnosa do študija. Tudi na državnih univerzah bi bilo lahko enako, saj gre v obeh primerih za javni interes. Kakšen smisel je v tem, da imaš na državnih univerzah študente, ki so prepričani, da je študij brezplačen, čeprav ni, saj ga nekdo vendar plača, in nato celo v nekaj letih ne opravijo nobenega izpita. Ob tem se velja vprašati, zakaj študirati, ali zato, da bi šel čim prej v službo, to bi morala biti prava motivacija, ali pa zato, ker v prihodnjih nekaj letih ne vem, kaj bi počel sam s sabo, pa grem pač še malo študirat, dokler ne sprejemem odločitve, kako naprej.

Pri vaših študentih je verjetno drugače, saj se že zgodaj vključijo v družinska

Ta Levica je za Slovenijo dosti boljše zgodba, kot pa da bi v vlado prišla Nova Slovenija in s tem pripomogla k neki fiktivni levodesni vladi.

Ta vlak se je v tistih začetnih letih po ustanovitvi, ko bi se o koncesiji lahko odločalo, malo zamudilo, je pa popolnoma jasno, da bi bil poskus pridobivanja koncesije za zasebno fakulteto z ozadjem ustanovitelja nadškofije popolna izguba časa od leta 2013, ko imamo levo vlado. Imamo ogromno drugega dela, zato se z vnaprej izgubljenimi bitkami ne ukvarjamo. Morda kdaj v prihodnosti, ko se bo slovenski politični prostor normaliziral, ko bomo imeli tudi na strani levice normalne socialdemokratske vsebine, ne pa slabo prikrito komunistično ideologijo kot sedaj, pod okriljem šestih strank koalicije SZDL.

Množijo se napovedi, da bo tako oblikovana vlada dokončala štiriletni mandat. Ste enakega mnenja?

Ta Levica je za Slovenijo dosti boljše zgodba, kot pa da bi v vlado prišla Nova Slovenija in s tem pripomogla k neki fiktivni levodesni vladi. Četudi vladi uspe štiriletni mandat, bo temu sledil vsaj delni prelom. Marsikaj bi se zgodilo že pri Cerarju, vendar je imel srečo z ugodnimi makroekonomskimi razmerami v mednarodnem okolju. Takšne sreče ta vlada zagotovo ne bo imela. ■